

p 501
LN = 5011
ID = 901542

GOZDARSKI INŠTITUT SLOVENIJE

Večna pot 2, 1000 Ljubljana, p.p. 2985, Slovenija

telefon: 00386 01 2007800

telefax: 00386 01 273589

Poročevalska, diagnostična in
prognostična služba za varstvo gozdov
Gozdarski inštitut Slovenije in Gozdarski oddelek BF
Večna pot 2
1000 Ljubljana

g. Avgust Anderlič
Žibernik 29 a
3250 Rogaška Slatina

Zadeva: Bukov kapar (*Cryptococcus fagisuga*) na bukvi v Žiberniku

V letu 2000 ste nam poslali vzorce lubja bukve, ki raste blizu stanovanjske hiše in pod njo je vrtna miza. Lubje prekriva na veliki površini bela vatasta prevleka, pod njo so drobne živalice in skrbi vas, ali bodo bukvi škodile in kako bi jih zatrli.

Na prejetih vzorcih bukovega lubja so množično naseljeni bukovi kaparji (*Cryptococcus fagisuga*). Drobne živalice brez kril izločajo na hrbtni strani veliko količino vatastih voščenih dlačic in v velikih skupinah lahko povzročijo, da celotno deblo izgleda kot pobarvano z belo barvo. Ustni aparat imajo izoblikovan v sesalo in z njim sesajo rastlinski sok iz bukove skorje. To njihovo hranjenje običajno ne more ogroziti drevesa. Iz Severne Amerike, Anglije, Francije, Nemčije in iz Srbije pa poročajo o odmiranju bukve na velikih površinah, ki nastaja zaradi sočasnega pojavljanja dveh organizmov: bukovega kaparja in glive *Nectria coccinea* var. *faginata*. Bolezen imenujejo "beech bark disease", po naše bi jo lahko imenovali odmiranje bukove skorje. Bukov kapar povzroča s sesalom na skorji drobne rane in omogoči glivi, da prodre v skorjo in povzroči njeno odmiranje. Prva znamenja bolezni so iztekanje črne tekočine iz okuženih mest, ko so na mestih kolonij bukovega kaparja, nato skorja odmira na vedno večjih in številnih mestih na deblu in drevo se posuši.

V Sloveniji omenjene bolezni še nismo ugotovili in v kolikor boste opazili značilna znamenja (iztekanje črne tekočine in nato odmiranje skorje) prosimo, da nas obvestite.

V gozdu bukovega kaparja ni smotrno zatirati in v literaturi nismo našli nasvetov za njegovo zatiranje. Domnevamo, da bi ga uspešno zatrli s sredstvi, ki so učinkovita za zatiranje drugih vrst kaparjev in uši. Uporabite lahko npr. confidor SL 200 (Pinus) ali actellic-50 (Pinus). Ker so kaparji zaščiteni z vatasto voskasto prevleko priporočamo dodatek sredstva za boljšo močljivost (npr. pinovit-N). Ker boste sredstvo uporabili le na skorji, lahko povečate priporočeno koncentracijo insekticida za 2X. Sredstvo bo mnogo bolj učinkovito, če ga boste

nanesti s čopičem kot pa če bi deblo poškropili z ročno škropilnico, saj so kaparji dobro zavarovani pred škropivom z voščenimi dlačicami. Ker so insekticidi strupeni za tudi ljudi in ker jih boste uporabili blizu prostora, kjer se zadržujete, priporočamo posebno previdnost pri uporabi in upoštevanje navodil proizvajalca uporabljenega sredstva!

Sestavil

Mag. Dušan Jurec

Ljubljana, 8. 5. 2001

V vednost:

g. Iztok Vrščaj, Zavod za gozdove Slovenije, KE Slovenske Konjice, Šolska 19, Slovenske Konjice